

## İDARİ PARA CEZALARINA KARŞI KANUN YOLU

### I – GENEL OLARAK

5326 sayılı Kabahatler Kanunu 31.03.2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak, 01.06.2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun Birinci Bölümünde; Amaç ve Kapsam, Tanım, Genel Kanun Niteliği ve Kanunun Uygulama Alanı yer almaktadır. Bu Kanunda, toplumun düzenini, genel ahlakı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla kabahatlere, kabahatlere ilişkin genel ilkelere, idari yaptırım türleri ve sonuçlarına, idari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yoluna, idari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslara yer verilmiştir. Kanunun “Genel Kanun Niteliği” başlıklı 3. maddesinde, ” **Bu kanunun genel hükümleri diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanır** ” denilmek suretiyle Kanunun Birinci Kısımındaki maddelerinin diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanacağı belirlenmiş ve yapılan itiraz üzerine 22.07.2006 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan ve Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girecek olan 01.03.2006 tarihli Anayasa Mahkemesinin kararı ile Anayasanın 125 ve 155. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilmiştir. 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesinde;

#### “ 1-Bu Kanunun;

a) **İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,**

b) **Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiilleri hakkında uygulanır** ” denilmektedir. 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu yeni düzenlemeye göre, 5326 sayılı Kabahatler

Kanununun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacaktır. Diğer kanunlarda aksine hüküm bulunması halinde uygulanamayacaktır. Kabahatler Kanununun 2. maddesinde “**kabahat**” tanımına yer verilmiştir.

Buna göre;

” **Kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır** ” şeklinde tanımlanmıştır. İdari yaptırım ise Kanunun 16. maddesinde ,”**Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibarettir** ” şeklinde tanımlanmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan yeni kanunla kabul edilen görev kuralları geçmişe de etkili olacaktır.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27. maddesine 5560 sayılı Kanunla eklenen 8. fıkrada ise “ **İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür** ” denilmekte ve 3. maddenin istisnai haline yer verilmektedir. Ayrıca 5326 sayılı Kabahatler Kanununun Geçici 2. maddesi hükmü de dikkate alınmalıdır.

Buna göre;

“ **Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idari yaptırım kararları hakkında uygulanmaz** ” Bu maddeden de anlaşılmaktadır ki, 5326 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği tarihte idare mahkemesine açılmış bir dava varsa 5326 sayılı Kanunun 3. maddesi hükümleri uygulanmayacaktır.

## **II – BAZI ÖZEL KANUNLARA GÖRE VERİLEN İDARİ PARA CEZALARINA KARŞI YAPILAN İTİRAZLARDA GÖREV**

Bütün bu açıklamalar ışığında çeşitli Kanunlara göre verilen idari para cezalarının görüm ve çözümünde hangi mahkemelerin görevli olacağını inceleyelim.

### **4857 sayılı İş Kanununa göre verilen idari para cezaları**

İş Kanununa göre verilen idari para cezalarına itirazla ilgili yargı yolu 4857 sayılı Kanunun 108. maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 108 - Verilen idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.”**

Verilen para cezalarına karşı yapılacak itirazın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu 4857 sayılı Kanunun 108. maddesinde düzenlenmiş olduğundan, kendi özel kanunundaki düzenleme gereğince ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesine göre idari para cezalarına itirazda idare mahkemesi görevlidir.

### **506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre verilen idari para cezaları**

506 sayılı Kanunun 140. maddesinin dördüncü fıkrası 20.05.2007 tarihinde yürürlüğe giren 09.05.2007 tarih ve 5655 sayılı Kanunun 2. maddesiyle yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 140 - (Değişik fıkra: 09.05.2007 - 5655 S.K./2.mad)İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı**

reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

506 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin son değişiklikle yeni düzenleme 20.05.2007 tarihinde yürürlüğe girdiğinden ve görev kuralları da geçmişe etkili olacağından, idari para cezasının görüm ve çözümünde idare mahkemesi görevlidir.

#### **4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre verilen idari para cezaları**

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda idari para cezasına itiraz konusunda görevli yargı yeri 54. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. 25.06.2003 tarihinde 4904 sayılı Kanunun 31. maddesi ile yapılan yeni düzenlemeye göre,

**“Madde 54 - (Değişik fıkra: 25.06.2003 - 4904 S.K / 31. md )İdari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler idari yargı yoluna başvurabilirler. Yargı yoluna başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.”**

Bu nedenle 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanuna göre davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **5253 sayılı Dernekler Kanununa göre verilen idari para cezaları**

5253 sayılı Dernekler Kanunu 33. maddesinde idari para cezalarına itirazla ilgili bir düzenleme bulunmaktadır.

Buna göre;

**” Madde 33 -Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.”**

Genel ilkeler ışığında, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun gereğince 5253 sayılı Dernekler Kanunu 33. maddesinde bir düzenleme bulunduğundan verilen para cezalarının iptali davasının idare mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **2918 sayılı Karayolları Trafik Kanuna göre verilen idari para cezaları**

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 116. maddesinde idari para cezasına itiraz halinde görevli yargı yeri düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 116 - (Değişik fıkra: 25.06.1988 - KHK - 330/8 md.; Aynen Kabul: 31.10.1990 - 3672/7 md.) Trafiği tehlikeye düşürecek, engel olacak şekilde veya yasaklanmış yerlerde park etmiş araçlara veya trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenmiş bulunan, karayolları ağırlık kontrol mahallerinde işaret, ışık, ses veya görevlilerin ikazına rağmen tartı sistemine girmeden seyrine devam eden ve sürücüsü tespit edilemeyen araçlara tescil plakalarına göre ceza veya suç tutanağı düzenlenir.**

**Para cezasının ödenmesi gerektiği hallerde trafik kaydında araç sahibi olarak görülen kişiye cezayı ödemesi için posta yoluyla tebligat yapılır, bu şekilde tebliğ edilemeyen tutanaklar ilgili tahsil dairesinin ilân asmaya mahsus yerinde liste halinde ilân edilir, ilân tarihini takip eden otuzuncu gün tebligat yapılmış sayılır ve bu cezalar 114 ve 115 inci maddelerde belirtilen şekilde takip ve tahsil olunur.**

**Bu şekilde uygulanan cezalar için araç sahipleri cezanın tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edebilirler.”**

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 116. maddesi kapsamında trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenen ve sürücüleri tespit edilemeyen araçlara araç tescil plakasına göre Trafik Zabıtası tarafından düzenlenen idari para cezalarına karşı itiraz yolu açık olup, görevli yargı yeri gösterilmemiş olduğundan ve öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen

idari yaptırım türlerinden biri olması nedeniyle 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren ve 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanunun 31. maddesine göre davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

**1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 nisan 1340 tarih ve 486 numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muadil Kanun uyarınca verilen idari para cezaları**

1608 sayılı Kanunun 5. maddesinde idari yaptırımlara karşı görevli yargı yeri düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 5 - (Değişik madde: 05.07.1934 - 2575/2 md.)**

**Ceza kararlarına tebliği tarihinden itibaren beş gün içinde mahsus hakimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hakimliğine müracaatla şifahi veya yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutularak muterize imza ettirilir.”**

1608 sayılı Kanuna göre belediye encümeni tarafından verilen ticaret ve sanat icrasından men cezasına karşı sadece belediye işlerine ilişkin cezalara bakmakla görevli hakimlerin olmadığı yerde sulh mahkemelerinin görevli kılınması karşısında uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

**3194 sayılı İmar Kanununa göre yıkımla birlikte verilen idari para cezaları**

Öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olması nedeniyle 3194 sayılı İmar Kanununda idari para cezasına itiraz konusunda görevli yargı yeri gösterilmemiş olduğundan ancak, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle ve 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren ve 27. maddesine 8. fıkraya ekleyen 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanuna göre davanın idari işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

**2872 sayılı Çevre Kanununa göre verilen idari para cezaları**

2872 sayılı Kanuna göre idari para cezalarına karşı itirazın yapılacağı merciin 25. maddede düzenlendiği görülmektedir.

**“Madde 25 - (Değişik madde: 26.04.2006 - 5491 S.K/17.mad)**

**Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırımların uygulanmasını gerektiren**

fiillerle ilgili olarak yetkili denetleme elemanlarınca bir tutanak tanzim edilir. Bu tutanak denetleme elemanlarının bağı bulunduğı ve idarî yaptırım kararını vermeye yetkili mercie intikal ettirilir. Bu merci, tutanağı değerlendirerek gerekli idarî yaptırım kararını verir. İdarî yaptırım kararı, 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre idarî yaptırım kararını veren merci tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

İdarî yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir. Dava açmış olmak idarece verilen cezanın tahsilini durdurmaz.

İdarî para cezalarının tahsil usûlü hakkında 30.03.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Ceza vermeye yetkili kurum ve merciler tarafından tahsil edilen idarî para cezaları, Maliye Bakanlığında izin alınarak Bakanlıkça bastırılan ve dağıtılan makbuz karşılığında tahsil edilir.

Bu Kanuna göre verilecek idarî para cezalarında ihlalin tespiti ve cezanın kesilmesi usûlleri ile ceza uygulamasında kullanılacak makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolüne ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3.maddesinde yapılan değişikliğe göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır, hükmü karşısında ve görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olup geçmişe de etkili olacağından, genel ilkelere göre, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanunun 3. maddesi gereğince 2872 sayılı Kanunda bir düzenleme bulunduğundan verilen para cezalarının iptali davasının idare mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen idari para cezaları**

3213 sayılı Maden Kanununa göre idari para cezasının verildiğı ancak anılan Kanunda, idari para cezalarına karşı itirazın yapılacağı mercinin belirtilmediğı görülmektedir. 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 1, 2, 16, 19, 27 ile Geçici 2 ve 3. maddeleri gereğince, verilen idari para cezalarına dair iptal davasının Sulh Ceza Mahkemesinde görüleceğinin anlaşıldığı, bu arada 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesinde yapılan değişikliğe göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır, hükmü karşısında ve görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olup geçmişe de etkili olacağından, genel ilkelere göre, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun gereğince 3213

sayılı Kanunda bir düzenleme bulunmadığından verilen para cezalarının iptali davasının Sulh Ceza Mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezaları**

4077 sayılı Kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı itirazın yapılacağı merciin Kanunun 26. maddesinde düzenlendiği görülmektedir.

Buna göre;

**“Madde 26 - (Değişik fıkra: 06.03.2003 - 4822 S.K./34. md.) 25 inci maddenin bir, dört, yedi, sekiz, dokuz ve onuncu fıkralarındaki cezalar Bakanlık tarafından, diğer fıkralarındaki cezalar o yerin mülki amiri tarafından uygulanır.**

**Bu Kanunda düzenlenen her türlü para cezası, idari niteliktedir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz ve zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İtiraz üzerine idare mahkemesince verilen kararlar kesindir.**

**25 inci maddeye göre verilen para cezaları, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.**

**Bu Kanunda düzenlenen idari para cezalarının verilmesine ilişkin cezai zamanaşımı süresi bir yıldır. Zamanaşımı süresi, bu Kanun hükümlerine aykırı fiilin işlendiği tarihte başlar.**

**Sürekli veya tekrarlanan ihlaller söz konusu ise süre, ihlalin sona erdiği ya da en son tekrarlandığı günden itibaren başlar. Karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması tahsil zamanaşımını keser.**

**Cezalar, cezayı vermeye yetkili merci tarafından yedi gün içerisinde ilgilinin mensup olduğu meslek kuruluşuna bildirilir.”**

01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 1, 2, 16, 19, 27 ile Geçici 2 ve 3. maddeleri gereğince, verilen idari para cezalarına dair iptal davasının Sulh Ceza Mahkemesinde görüleceğinin anlaşıldığı, bu arada 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3.maddesinde yapılan değişikliğe göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır hükmü karşısında ve görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olup geçmişe de etkili olacağından, genel ilkelere göre, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun gereğince 4077 sayılı Kanunda bir düzenleme bulunduğundan verilen para cezalarının iptali davasının idare mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **1380 sayılı Su Ürünleri Kanuna göre verilen idari para cezaları**



1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 23 ve 36. maddeleri gereğince ve Su Yönetmeliği uyarınca idari para cezasının verildiği ve anılan kanunda, idari para cezalarına karşı itirazın yapılacağı merciin 1380 sayılı Kanunun 32. maddesinde düzenlendiği görülmektedir.

Buna göre;

**“Madde 32 - (Değişik madde: 22.07.2003 - 4950 S.K./4. md.)**

**Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince onbeş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır.”**

01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 1, 2, 16, 19, 27 ile Geçici 2 ve 3. maddeleri gereğince, verilen idari para cezalarına dair iptal davasının Sulh Ceza Mahkemesinde görüleceğinin anlaşıldığı, bu arada 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesinde yapılan değişikliğe göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır hükmü karşısında ve görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olup geçmişe de etkili olacağından, genel ilkelere göre, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun gereğince 1380 sayılı Kanunda bir düzenleme bulunduğundan verilen para cezalarının iptali davasının idare mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezaları**

4817 sayılı Kanunun 21. maddesinde idari para cezasına itiraz halinde görevli yargı yeri düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 21- 18 inci maddeye göre bildirim yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyen bağımsız çalışan yabancı ile yabancı çalıştıran işverene her bir yabancı için ikiyüzelli milyon lira idari para cezası verilir.**

**Çalışma izni olmaksızın bağımlı çalışan yabancıya beşyüz milyon lira idari para cezası verilir.**

**Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekillerine her bir yabancı için iki milyar beşyüz milyon lira idari para cezası verilir. Bu durumda, işveren veya işveren vekili yabancının ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır.**

**Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda sayılan fiillerin tekrarı halinde idari para cezaları bir kat artırılarak uygulanır.**

**Bu Kanuna göre verilmiş çalışma izni olmaksızın bağımsız çalışan yabancıya bir milyar lira idari para cezası verilir ve varsa işyeri veya işyerlerinin Bakanlık bölge müdürlerince kapatılması kararı alınarak, bu**

kararın uygulanması için durum ilgili valiliğe bildirilir. Tekrarı halinde, varsa işyeri veya işyerlerinin kapatılmasının yanı sıra idari para cezası bir kat artırılarak uygulanır.

**Bu Kanunda öngörülen idari para cezaları gerekçesi belirtilmek suretiyle Bakanlık bölge müdürlüğünce ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. İdari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde vergi daireleri veya mal müdürlüklerine ödenir. İlgililer cezaya bu süre içinde yetkili sulh ceza mahkemesi nezdinde itiraz edebilir. Başvuru, cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.”**

4817 sayılı Kanunun 21. maddesindeki düzenleme ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesi uyarınca kendi özel kanununda yargı yeri gösterilmiş olduğundan yapılacak itirazın görüm ve çözümünde adli yargı görevlidir.

#### **4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununa göre verilen idari para cezaları**

Verilen para cezalarına karşı yapılacak itirazın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu 4915 sayılı Kanunun 30. maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 30 - Bu Kanuna göre verilecek idari para cezaları 4856 sayılı Kanunda yer alan İl Çevre ve Orman Müdürü veya yetki verdiği elemanlar ile 31.10.1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda yer alan orman işletme şefi tarafından verilir.**

Verilen para cezaları, 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre sahiplerine tebliğ edilir. Bu cezalara karşı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. Bu konuda idare mahkemelerince verilen kararlar kesindir.

**Kesinleşen idari para cezaları, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yukarıda birinci fıkrada sayılan idari para cezası vermeye yetkili makamlar tarafından tahsil edilir.”**

Bu nedenle kendi özel kanunundaki düzenleme gereğince 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesine göre idare mahkemesi görevlidir.

#### **4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen idari para cezaları**

4925 sayılı Kanunun 30. maddesinde idari para cezasına itiraz halinde görevli yargı yeri düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 30 - Para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün**

içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

**Bu Kanunda belirtilen suçların işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikte üç defa suç işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği suçların cezalarının toplamının on katı para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi taşımalarda ticari araç kullanım belgesi, yurt dışı taşımalarda da uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır.”**

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına itiraz konusunda görevli yargı yeri aynı Kanununun 30. maddesinde gösterilmiş olduğundan ve 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren ve 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren 5560 sayılı Kanuna göre davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

### **5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezaları**

Verilen para cezalarına karşı yapılacak itirazın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu 5179 sayılı Kanunun 30. maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 30 - Bu Kanunda yazılı olan idari para cezaları, o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Verilen idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı, yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine, verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak, en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.”**

Bu nedenle kendi özel kanunundaki düzenleme gereğince 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesine göre idare mahkemesi görevlidir.

### **2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre verilen idari para cezaları**

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmaktadır. Öngörülen para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olması

nedeniyle 30.03.2005 tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesini değiştiren ve 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanunun 31. maddesine göre davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

#### **4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezaları**

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı yapılacak itirazın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu 4054 sayılı Kanunun 55. maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 55 - Kurulun nihai kararlarına, tedbir kararlarına, para cezalarına ve süreli para cezalarına karşı kararın taraflara tebliğinden itibaren süresi içinde Danıştaya başvurulabilir. Kurul kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması kararların uygulanmasını ve para cezalarının takip ve tahsilini durdurmaz.**

**Para cezaları, Kurulun nihai kararının ilgisine tebliğ edildiği tarihten itibaren  ay içinde ödenir. Kurulun para cezası veya süreli para cezası veren kararının yerine getirilmesi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabidir.”**

Bu nedenle kendi özel kanunundaki düzenleme gereğince 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesine göre Danıştay görevlidir.

#### **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununa göre verilen idari para cezaları**

4904 sayılı Kanunun 20. maddesinde idari para cezalarına itiraz konusunda görevli yargı yeri düzenlenmiştir.

Buna göre;

**“Madde 20 - Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle**

**a) Yurt dışı iş ve işçi bulma faaliyetlerine ilişkin hizmet akitlerini Kuruma onaylatmayan özel istihdam bürolarına her bir hizmet akdi için ikiyüzelli milyon lira,**

**b) Kurum tarafından istenilen bilgi ve belgelerle işgücü piyasasının izlenmesi için gerekli olan istatistiksel bilgileri talebin tebliğ tarihinden**

**itibaren onbeş gün içerisinde Kuruma vermeyen özel istihdam bürolarına beşyüz milyon lira,**

**c) Kurum müfettişlerince istenilen bilgi, belge, kayıt ve defterleri onbeş gün içerisinde ibraz etmeyen özel istihdam bürolarına bir milyar lira,**

**d) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendine aykırı davranan gerçek ve tüzel kişiler hakkında eylem başka bir suçu oluştursa dahi bir milyar lira, ayrıca Kuruma onaylatılmayan her bir yurt dışı hizmet akdi için de ikiyüzelli milyon lira,**

**İdari para cezası verilir.**

**İdari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükmü uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında her yıl artırılarak uygulanır.**

**İdari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler idari yargı yoluna başvurabilirler. Yargı yoluna başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.”**

4904 sayılı Kanunun 20. maddesinde yer alan düzenleme nedeniyle ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesi gereğince 4904 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına itirazın görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevlidir.

### **III - SONUÇ**

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 06.12.2006 tarihli 5560 sayılı Kanunun 31. maddesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesinde yapılan değişikliğe göre, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır, hükmü karşısında ve görev kurallarının kamu düzenine ilişkin olup geçmişe de etkili olacağından genel ilkelere göre, 5560 sayılı Kanun ile değişik 5326 sayılı Kanun gereğince özel kanununda görevli yargı yeri düzenlenmiş ise idari yaptırım kararına itiraz belirtilen yargı yerinde yapılacaktır. Düzenleme olmadığı takdirde Sulh Ceza Mahkemesi görevli olacaktır.

**Av. Ayla SONGÖR**